Qorti tal-Magistrati (Ghawdex)
Gurisdizzjoni Superjuri
Sezzjoni Generali

Magistrat Dr Joanne Vella Cuschieri B.A., Mag. Jur. (Eur. Law.) LL.D.

Illum it-Tlieta, 29 ta' Novembru, 2016

Rikors Guramentat Numru:- 52/2015JVC

Guzepp Xiberras u ghal kull interess li jista' jkollu Johnny Xiberras

Vs

Ronnie Zahra

Il-Qorti;

Rat ir-rikors guramentat ta' l-atturi li ppremettew:-

1. Illi l-esponenti huma fil-pussess ta' porzjon raba' maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri kwadri (1,124 m.k.). Fil-fatt din l-istess raba' kienet u ghadha mqabbla mill-ahwa Galea lil Guzepp Xiberras skont kif tikkonferma l-ircevuta tal-ahhar hlas li kien ghamel Guzepp Xiberras lill-istess ahwa Galea (***Dokument A***);

2. Illi din il-kirja ghadha sal-lum vigenti favur ir-rikorrenti u sal-lum ma ttiehdu l-ebda proceduri quddiem il-Bord kompetenti li jirregola l-Qbiela sabiex l-istess rikorrenti jirrilaxxaw il-pussess tar-raba' fuq deskritt lis-sidien taghha;

3. Illi nhar il-Gimgha, tlieta (3) ta' Lulju 2015 jew fil-jumejn precedenti ghal din id-data kif sewwa sew sejjer jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza, l-intimat personalment jew terzi ohra fuq struzzjonijiet tieghu dahlu bl-ingenji u hartu l-ghalqa maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri kwadri (1,124mk.) u dan meta l-istess intimat kien jaf li din l-ghalqa qeghdha fil-pussess tar-rikorrenti u li kienet imqabbla ghandhom;

4. Illi dan l-agir jikkostitwixxi spoll vjolenti u klandestin da parti tal-intimat ghad-dannu tal-esponenti;

5. Illi minkejja li l-intimat gie nterpellat permezz ta' ittra ufficjali numru 491/2015 biex huwa jisporga l-ispoll vjolenti u klandestin minnu kommess, huwa baqa' inadempjenti (kopja nformali tal-ittra annessa bhala ***Dokument B***);

Talbu lil din l-Onorabbli Qorti:

i. Tiddikjara li l-konvenut ikkommetta spoll vjolenti u klandestin ghad-dannu tar-rikorrenti meta fil-gurnata tat-tlieta (3) ta' Lulju 2015 jew fil-jumejn precedenti ghal din id-data l-konvenut personalment jew terzi ohra fuq struzzjonijiet specifici tal-konvenut hrattu l-ghalqa maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri kwadri (1,124 m.k.) u b'hekk l-konvenut fixkel l-pussess li l-istess rikorrenti kienu jgawdu fuq l-imsemmija raba';

ii. Tikkundanna lill-konvenut sabiex fi zmien qasir u perentorju illi jigi lilu prefiss il-konvenut jirrintegra lir-rikorrenti fil-pussess pien tar-raba' maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri kwadri (1,124m.k.);

iii. Fin-nuqqas illi l-konvenut jirrilaxxa tali pussess lir-rikorrenti entro t-terminu stabbilit mill-Qorti tawtorizza lill-istess rikorrenti sabiex huma jiehdu pussess mill-gdid tal-imsemmija raba' hekk kif jiskadi tali terminu prefiss.

Bl-ispejjez tal-prezenti kawza, inkluzi dawk tal-ittra ufficjali numru 491/2015 u bl-ingunzjoni ghas-subizzjoni li ghaliha minn issa l-konvenut imharrek.

Bir-rizerva ta' kwalunkwe azzjoni ohra spettanti lir-rikorrenti kontra tieghek, inkluz azzjoni ghar-rizarciment tad-danni sofferti mill-esponenti per kawza tal-agir illegali tieghu.

Rat ir-risposta guramentata tal-konvenut Ronnie Zahra li eccepixxa:

1. Illi in linea preliminari, l-atturi jew min minnhom iridu jippruvaw illi huma ghandhom ir-rekwiziti essenzjali kollha ta' l-*actio spolii* u dan inter alia a tenur ta' l-Artikolu 535 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta u ta' l-Artikolu 791 tal-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Illi di più l-esponenti akkwista l-art in kwistjoni permezz ta' att pubbliku liema art giet akkwistata bhala libera u franka;

3. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, it-talbiet attrici huma totalment infondati fil-fatt u fid-dritt kif ser jirrizulta dettaljament fit-trattazzjoni tal-kawza u kwindi ghandhom jigu michuda bl-ispejjez;

4. Illi fi kwalunkwe kaz il-konvenut ma kkommetta l-ebda spoll;

5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri fil-fatt u fid-dritt.

Rat ix-xhieda, affidavits, dokumenti u provi kollha mressqa fl-atti;

Rat illi fil-verbal tal-15 ta' Gunju, 2016 il-kawza thalliet ghad-decizjoni ghal-lum bil-fakulta' li l-partijiet jaghmlu s-sottomissjonijiet taghhom bil-miktub f'termini mposti fuqhom;

Rat is-sottomissjonijiet esebiti fl-atti.

Rat l-atti kollha.

Ikkunsidrat:

Illi din hija kawza ta' spoll. Mill-atti huwa nkontestat li ghall-ghexieren twal ta' snin l-attur Guzepp Xiberras kellu mqabbla favur tieghu r-raba' ndikata fir-rikors guramentat bhala 'Ta Boroz' fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex. Din ir-raba' tidher immarkata bhala porzjon 890 fuq ir-ritratt mill-ajru a fol. 24 tal-process. A fol. 7 tal-process giet esebita l-ahhar rcevuta tal-qbiela datata 6 ta' Marzu, 2009 mahruga mis-sidien precedenti tal-ghalqa a favur tal-attur Guzepp Xiberras iffirmata minn Emanuel Galea. A fol. 45 giet esebita cedola ta' depozitu tal-hlas tal-qbiela b'lura datata 15 ta' Lulju, 2015 cioe' wara d-data tal-allegat spoll. Jirrizulta mill-atti li s-sidien ta' din l-ghalqa li qabel Gunju 2015 kienu l-

ahwa Galea qatt ma kellhom problema li jircievu l-hlas ta' din il-qbiela minghand l-attur Guzepp Xiberras filwaqt li fl-atti Emanuel Galea (fol. 49 et seq) u Angela Galea (fol. 55 et seq) ikkonfermaw li kien normali li l-qbiela ma tithallasx kull sena izda li Guzepp Xiberras kien ihallas ammont ta'snin f'daqqa.

Illi l-attur l-iehor Johnny Xiberras jigi iben l-istess Guzepp Xiberras. Guzepp Xiberras fl-atti (fol. 38 affidavit u kontro-ezami a fol. 108) jixhed li meta huwa avanza fiz-zmien madwar ghaxar snin ilu jew aktar huwa halla r-raba' f'idejn uliedu l-attur Johnny Xiberras (affidavit a fol. 21 u xhieda a fol. 143 et) u Sammy Xiberras (fol. 39 et seq). Guzeppe Xiberras ma kellux biss din il-porzjon raba' izda kellu ammont ta' raba' mhux hazin. Fil-mument li dahal fix-xena l-attur Johnny Xiberras huwa jghid li hu kien jahdem flimkien ma' zijuh (John Xiberras (fol. 107 affidavit u kontro-ezami a fol. 227 et seq), li jigi hu missieru l-attur, din ir-raba' billi daqqa kien jahdimha hu u daqqa zijuh. Jinsisti wkoll (kif korroborat minn missieru) li sahansitra zijuh John Xiberras kien juza l-ghodda u l-makkinarju tieghu u ta' missieru l-attur sabiex jahdem din ir-raba'. Jirrizulta lil din il-Qorti mill-assjem tal-provi li bhala xoghol fuq ir-raba' in kwistjoni f'dawn l-ahhar snin aktar kienu jiehu hsieb iz-ziju John Sciberras aktar milli l-attur Johnny Xiberras direttament ghalkemm finalment ir-rikavat kien jigi kkalkolat bejn l-attur Johnny Xiberras u z-ziju John Sciberras sabiex skont ix-xoghol u l-prodott li jkun sar fil-bosta ghelieqi jaghlqu l-kontijiet ta' bejniethom. F'dan l-ezercizzju jirrizulta li kien jidhol ukoll hu l-attur Sammy Xiberras kif isostni l-istess xhud zijuhom John Sciberras.

Illi jirrizulta wkoll mill-assjem tal-provi li ghal dak li huwa registrazzjoni tal-ghalqa in kwistjoni ai fini ta' sussidju kif ukoll affarijiet relatati bhalma huma testijiet tal-hamrija relatati mal-bexx u karti relatati mal-istess dawn kien jiehu hsiebhom l-attur Johnny Xiberras u kollox kien f'ismu. Dan ikkonfermawh xhieda fl-atti bhal ma hu Dennis Sciberras li xehed ghan-nom tal-'Farm Advisory Service' u li kkonferma li kien l-attur Johnny Xiberras li hadu fuq il-post sabiex ikun jista' jinkludi fir-rapport tieghu (fol. 80) l-ghalqa in kwistjoni u x-xhud rapprezentat tal-FOPA Arthur Bajada li xehed a fol. 70 u a fol. 166 fejn ikkonferma li r-registrazzjoni tal-ghalqa dejjem kienet f'isem Johnny Xiberras l-attur.

Illi jirrizulta li l-konvenut Ronnie Zaghra originarjament dahal fix-xena ghaliex ghall-perjodu ta' ghaxar snin jew aktar huwa kien jigi mqabbad

minn hu l-attur Guzepp Xiberras cioe' John Xiberras (li kien jahdem bi shab ir-raba' in kwistjoni ma' l-attur l-iehor Johnny Xiberras) sabiex jahrat din l-ghalqa partikolari u dan ghaliex Ronnie Zahra u John Xiberras kienu jahdmu b'dan il-mod anki bejniethom fi-rigward tal-bosta raba' li kellhom rispettivmanet. Skont l-istess konvenut Ronnie Zahra (li xehed permezz ta' affidavit a fol. 105 et seq u kontro-ezami a fol. 240 et seq) dan ma kienx isir bi hlas izda wahda tpatti ghall-ohra. L-istess attur Johnny Xiberras ma jichadx li Ronnie Zahra kien spiss jitqabbad sabiex jahrat ir-raba' in kwistjoni. M'hemmx qbil fil-provi jekk kienx l-attur Johnny Xiberras dirett li jqabbad lil Ronnie Zahra jew altrimenti kien zijuh John Xiberras. Din il-Qorti jidhrilha mill-assjem tal-provi li fil-verita' kien iz-ziju John Xiberras li kien jiftiehem ma' Ronnie Zahra dwar din l-ghalqa partikolari u li Johnny Xiberras l-attur kien ihalli f'idejh.

Illi jirrizulta mill-atti li s-sidien precedenti tal-ghalqa in kwistjoni l-ahwa Galea kienu waslu fi ftehim mal-konvenut Ronnie Zahra li jbieghu lilu xi raba' (distinta minn dik tal-ispoll odjern) u dan f''Gunju, 2015. Fil-hin li kien qed isir il-kuntratt l-ahwa Galea nfurmaw lill-konvenut li kellhom bicca raba' ohra ghall-bejgh u li kienet dik in kwistjoni f'din il-kawza. Jirrizulta mill-atti li Ronnie Zahra gie nfurmat li din ir-raba' kienet mqabbla lil xi hadd minn tas-sigarru (li huwa l-laqam tal-attur u hutu kollha nkluz allura x-xhud John Xiberras) u li skont dawn l-ahwa Galea huma nfurmawh li l-bidwi kien infurmat li l-ghalqa kienet ghall-bejgh. Mill-atti minn imkien ma jirrizulta lil din il-Qorti li Ronnie Zahra gie nfurmat li l-bidwi kien hareg mill-ghalqa in kwistjoni jew li kien irrinunzja ghall-qbiela in kwistjoni. Il-konvenut Ronnie Zahra jsostni li meta semmewlu lis-sigarru mohhu mar fuq John Xiberras (hu l-attur) ghaliex hu kien jaf li kien jahdimha dan John Xiberras u rraguna li ma' John Xiberras kien ser jirranga allura pproceda sabiex jixtri r-raba' in kwistjoni permezz ta' kuntratt li jinsab esebit a fol. 163 tal-process u li jgib id-data 26 ta' Gunju, 2015 fl-atti tan-Nutar Dottor Enzo Dimech.

Illi Ronnie Zahra l-konvenut ma jikkontestax li wara dan il-kuntratt huwa pproceda sabiex jahrat l-istess raba' u jammetti f'diversi partijiet tax-xhieda li huwa ma avza lil hadd li kien ser jaghmel hekk. Kien biss wara li qabad u harat l-ghalqa u li ghamel xi marki tal-qasma li kellem lil John Xiberras (hu l-attur) u nfurmah li kien harat l-ghalqa ghaliex kien xtraha. Jirrizulta mill-atti li John Xiberras malli sema' hekk nfurmah li fuq dik ir-raba' mhux lilu kellu jkellem izda lil huh l-attur Guzepp

Xiberras ghax lilu kienet imqabbla. F'dak il-mument John Xiberras fl-atti jikkonferma li hassu obbligat jinforma lil huh l-attur Guzepp Xiberras b'dak li kien ghamel Ronnie Zahra. Ronnie Zahra fl-atti jichad li qatt qabel dakinhar John Xiberras nfurmah li l-ghalqa ma kinitx mqabbla lilu jew b'liema mod din kien jahdimha hu filwaqt li l-istess John Xiberrass isostni li huwa qatt ma dahal f'dawn id-dettalji ma' Ronnie Zahra.

Illi fit-13 ta' Lulju, 2015 l-atturi pprezentaw ittra ufficcjali kontra l-konvenut sabiex jisporga l-ispoll (fol. 43). Il-konvenut flok ghamel dak mitlub irrisponda permezz ta' ittra ufficcjali esebita a fol. 47 datata 20 ta' Lulju, 2015 fejn irrisponda kif isegwi:

'Permezz tal-prezenti, il-mittenti jiccara l-punt illi l-imsemmija art giet akkwistata mill-mittenti permezz ta' att pubbliku liema art giet akkwistata bhala libera u franka u ghalhekk il-mittenti ma kellu l-ebda intenzjoni li jikkommetti xi spoll stante li dan kollu ghamlu animo domini, in vista tat-trasferiment li kien sar kif imsemmi.

Fit-tieni lok permezz tal-prezenti, l-imsemmi Ronnie Zahra flimkien ma' Angela Galea … jaghmlu referenza ghalhekk ghall-hlas tal-kera dovuta fuq l-imsemmija art, liema hlas ilu sa minn mindu l-hmistax (15 ta' Awwissu, tas-sena elfejn u ghaxra (2010) ma jsir u ghalhekk formalment jinterpellaw lilek Guzepp Sciberras sabiex inti tirregola ruhek ahjar kif ukoll sabiex tottempra ruhek mal-obbligazzjonijiet relattivi dwar l-istess proprjeta'.'

Mill-atti jirrizulta li minn dakinhar tal-allegat spoll l-atturi ma regghux dahlu fir-raba' in kwistjoni. L-atturi jallegaw li l-allegat att ta' spoll sehh nhar it-3 ta' Lulju, 2015 (cioe' ftit jiem wara li gie ffirmat il-kuntratt ta' akkwist mill-konvenut). Il-kawza odjerna nfethet mill-atturi nhar l-24 ta' Awissu, 2015.

Principji Legali:

Illi l-elementi fil-kawza ta' spoll jirrizultaw mill-artikolu 535 (1) tal-Kodici Civili li jaqra kif isegwi:

"Jekk persuna tigi, bil-vjolenza jew bil-mohbi, imnezzgha mill-pussess, ta' liema xorta jkun, jew mid-detenzjoni ta' haga mobbli jew immobbli, hija tista', fi zmien xahrejn mill-ispoll titlob, b'azzjoni kontra l-awtur ta'

spoll, li terga' tigi mqieghda f' dak il-pussess jew f'dik id-detenzjoni, kif jinghad fl-Artikolu 791 tal-Kodicci ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili."

Illi skont l-artikolu 535 tal-Kodici Civili, Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta l-azzjoni ta' spoll vjolenti ghandha bhala elementi kostituttivi taghha tliet fatturi: il-pussess ***(possedisse)*,** l-att spoljattiv ***(spoliatum fuisse)*** u li dan l-att sar fi zmien xahrejn qabel ma giet intavolata l-azzjoni ***(infra bimestre deduxisse)*.**

L-*actio spolii* hija radikata fuq l-esigenza ta' utilita' socjali, intiza sabiex tkun estiza l-protezzjoni lil kwalunkwe pussess u jigi mpedut lic-cittadin privat milli jiehu l-gustizzja f'idejh, b'dan li l-fini taghha huwa dak li jigi restawrat l-istat tal-pussess li jkun gie skonvolt jew turbat. Din l-azzjoni ghandha l-iskop li tassigura li jigi ripristinat l-ordni socjali li l-persuna li tkun vjolentement spussessata tigi qabel xejn reintegrata fil-pussess taghha: *Spoliatur ante omnia restituendum*. L-artikolu tal-ligi li jikkontempla din l-azzjoni huwa ta' ordni pubbliku u huwa nerenti ghall-fatt ta' min b'awtorita' privata jaghmel ghad-dannu ta' terza persuna att li, ghalkemm jista' jkollu dritt ghalih, ma jkunx jista' jezercitah minghajr l-intervent tal-Qrati.[1]

Illi huwa magħruf ukoll li f'kawzi simili, l-indagini tal-Qorti ghandha tkun limitata sew. Fil-kawza fl-ismijiet Delia vs Schembri (deciza mill-Prim' Awla fl- 4 ta' Frar 1958) gie ritenut illi:

'L-azzjoni ta' spoll isservi biex tipprotegi l-pussess, ikun x'ikun, li jigi vjolentement jew okkultament mehud minghand il-possessur jew detentur, u gie deciz kemm-il darba li tapplika wkoll ghat-tutela tal-kwazi pussess tad-drittijiet legali, u hija nerenti ghall-fatt ta' min b'awtorita' privata jaghmel ghad-dannu ta' terza persuna att li ghalkemm jista' jkollu dritt ghalih ma jistax jezercitah minghajr intervent tal-Qorti.'

Illi fi kliem Pacifici Mazzoni spoll vjolent huwa "qualunque atto arbitrario che per forza privata si compia contro la volontarieta' dello spogliato". (Vol III Sez. 52).

Illi fil-kawza Margherita Fenech vs Pawla Zammit (deciza fit-12 ta' April

---

[1] *Ara Vol.XLII.II.973; Vol.LXXXII.II.79 u 500.*

1958) jinghad illi:

'L-actio spolii hija radikata pjuttost fuq l-esigenzi ta' utilita' socjali milli fuq il-principju assolut ta' gustizzja hija eminentement intiza l-protezzjoni ta' kwalunkwe pussess u jigi mpedut lic-cittadin privat li jiehu l-ligi f'idejh; b'mod li l-fini tagħha huwa dak li jigi restawrat l-istat tal-pussess li jkun gie skonvolt jew turbat.'

Illi kif ukoll gie ritenut:

'Kif kellha okkazzjoni tesprimi ruhha l-Onorabbli Qorti tal-Appell, l-indagini li trid issir hija wahda limitatissima, rigoruza u skarna u ma tinsab f'ebda legislazzjoni ohra u kompliet tghid illi ghalhekk indaginijiet ibbazati fuq x'jghidu u ma jghidux guristi u awturi Francizi u Taljani huma għal kollox irrilevanti u napplikabbli fil-kuntest tal-ordinament guridiku taghna'(Cardona vs Tabone, Appel Civili, deciza fid-9 ta' Marzu 1992).

Konformament, gie ritenut ghar-rigward tal-element tal-pussess li:
'*All'attore in reintegrazione e' sufficiente per la sua azione un possesso qualunque o detenzione ..'*[2]

Il-pussess li tirrikjedi l-ligi fl-ispoljat ghall-fini tal-azzjoni tar-reintegrazzjoni huwa kwalunkwe pussess 'materiale' u 'di fatto[3]'*:*

Spoll vjolent u abbusiv:
'jikkonsisti fi kwalunkwe att arbitrarju li mar proprio jmur kontra l-persuna spoljata'[4]
u
'neanche e' permesso in queste cause di spoglio di investigare la natura del possesso presso lo spogliato, se esso lo sia animo dominii o no perche' la legge non richiede che un possesso materiale di fatto.'[5]

Ghalhekk pussess kwalunkwe, anki purament materjali u *di fatto*, anke qasir hafna u sahansitra momentanju huwa sufficjenti, basta jkun

---

[2] Ara *Camilleri v Agius P A.20/10/1882.*
[3] *Ara Vol.XXXVII.I.280.*
[4] *Ara Vol.XLI.II.1133.*
[5] *Ara Vol.X-556;Vol.LXXXIII.II.76;Vol.XXXVII.I.28; Vol.XXXII.II.49.*

univoku u ma jkunx bazat fuq mera tolleranza.[6]

Illi dwar it-terminu ta' xahrejn fil-kawza deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fl-ismijiet Trevor Arends et vs. Veronica Mizzi deciza nhar il-11 ta' Jannar, 2013 dik il-Qorti ddikjarat kif isegwi:

'dan it-terminu ta' xahrejn huwa element, li kif gie deciz kemm-il darba, ghandu jigi pruvat mill-attur. Ir-rekwizit li l-azzjoni ta' spoll ghandha ssir fi zmien xahrejn mill-allegat spoll huwa rekwizit essenzjali li johrog mill-artikolu tal-ligi stess u l-gudikant ghandu jkun sodisfatt li dan jissussisti ndipendentement minn jekk jitqajjimx fl-eccezzjonijiet jew le.'

Il-Prim' Awla tal-Qorti Civili (Imh. N. Cuschieri) f'Alfred Paul Farrugia nomine v. Peter Paul Cutajar, (13.02.2004) irriteniet illi:

"Dan huwa terminu ta' dekadenza estintiva tal-azzjoni ta' spoll fis-sens li jekk ma jigix provat li l-azzjoni saret fi zmien xahrejn mid-data tal-att spoljattiv allura l-azzjoni ta' spoll privileggjat ma tistax treggi."

Aktar specifikatament f'Georgina Borg v. Errol Cassar et (21.10.2002) il-Prim' Awla (Imh. Ph. Sciberras) dwar it-terminu ta' xahrejn f'azzjoni ta' spoll qalet hekk:

'Huwa veru li dan il-punt ma giex formalment eccepit, kif normalment u guridikament wiehed kien jistenna in bazi ghal dak provdut fl-Artikolu 728 tal-Kap 12. B'danakollu 'it-terminu ta' xahrejn li fih l-attur irid jiddeduci l-pretensjoni tieghu huwa element essenzjali ta' din l-azzjoni li jehtieg li jigi konkludentement pruvat mill-attur. Prova li trid issir f'kull kaz ta' din ix-xorta imma li ssir sine qua non meta l-parti konvenuta teccepixxi bhal dan il-kaz il-preskrizzjoni taghha bid-dekors tal-perjodu estentiv ta' xahrejn'. (MichelAngelo Fenech nomine v. Alfred Camilleri, Prim' Awla, Qorti Civili, per Imh. Said Pullicino, 22 ta' Frar 1992).

Mertu

Illi din il-Qorti ser tghaddi sabiex tapplika l-principju hawn fuq indikati ghall-fatti kkonstatati mill-istess Qorti fl-atti.

---

[6] *Ara Vol.XXXII.II.642; Vol.LXXXIII.II.79.*

Illi ghal dak li huwa terminu ta' xahrejn din il-Qorti tqis li l-kaz odjern huwa pjuttost car li dan huwa sodisfatt. Jirrizulta li l-konvenut *ex admissis i*sostni li huwa harat l-ghalqa in kwistjoni wara d-data tal-kuntratt pubbliku li permezz taghha xtara l-ghalqa. Dan il-kuntratt igib id-data tas-26 ta' Gunju, 2015 (fol. 163). Il-kawza odjerna giet intavolata mill-atturi nhar l-24 ta' Awwissu, 2015 cioe' entro xahrejn mill-kuntratt stess. Jirrizulta ghalhekk li la darba l-konvenut harat l-ghalqa wara l-kuntratt, anki li kieku ghamel dan dakinhar stess tal-kuntratt, il-kawza certament infethet fit-terminu tax-xahrejn impost mil-ligi b'dana li dan ir-rekwizit huwa sodisfatt.

Illi dwar l-element *spoliatum fuisse* u cioe' l-att spoljattiv dan huwa ammess mill-istess konvenut li jammetti (kif anki ghamel fl-ittra ufficcjali tieghu datata 20 ta' Lulju, 2015) li huwa harat l-ghalqa in kwistjoni ghaliex akkwistha permezz ta' kuntratt, skont hu libera u franka, u allura skont hu kien qed jezercita biss id-dritt tieghu bhala sid li jahrat l-ghalqa. L-istess konvenut ammetta ma' John Xiberras (hu l-attur) li kien hu li harat l-ghalqa in kwistjoni. Jirrizulta ghalhekk lil din il-Qorti li anki l-element tal-att spoljattiv huwa sodisfatt.

Illi jonqos ghalhekk li din il-Qorti tikkunsidra jekk it-tielet element cioe' dak tal-*possedisse* hux sodisfatt da parti tal-atturi. Dwar dan il-punt il-konvenut isostni l-ittra ufficcjali li huwa ma kellux l-animu li jikkommetti spoll ghax kien minghalih li xtara l-ghalqa libera u franka. Din il-Qorti izda tirrileva li l-animu ta' min jikkommetti l-ispoll mhux wiehed mir-rekwiziti ta' spoll. In oltre din il-Qorti ma temminx il-verzjoni tal-konvenut li ma kienx jaf li l-ghalqa kienet mqabbla lill-attur u dan ghar-raguni li fl-istess nifs li fl-ittra ufficcjali responsiva tieghu datata 20 ta' Lulju, 2015 jirribatti l-ispoll minhabba l-animu, fil-paragarafu ta' wara jammetti li l-ghalqa hija mqabbla lill-attur Guzepp Xiberras u jinterpellah sahansitra sabiex jirregola ruhu dwar l-obbligi tieghu. In oltre, huwa car li fejn fl-istess ittra ufficcjali l-konvenut sostna li ma kellux l-animu ghaliex minghalih li huwa xtara libera u franka, evidentement mill-atti dan mhux minnu ghaliex hu stess jammetti li sa fejn jaf hu, fil-mument li sar il-kuntratt, l-ghalqa kienet f'idejn John Xiberras (hu l-attur) maghruf bhala s-sigarru, allura fi kwalunkwe kaz meta fil-kuntratt gie dikjarat li l-ghalqa kienet qed tinbiegh libera u franka l-konvenut **kien jaf li dan ma kienx minnu**. Altru, li l-konvenut ma kellux l-animu! Dan kollu jimpingi fuq il-kredibilita' tax-xhieda u l-

verzjonijiet moghtija mill-konvenut f'dawn l-atti u jwassal lill-Qorti sabiex tiddubita ferm id-dikjarazzjoni tal-konvenut Ronnie Zahra fejn qal li ma kienx jaf li l-ghalqa in kwistjoni kienet imqabbla lill-attur Guzepp Xiberras partikolarment.

Illi izda sabiex tara jekk hux sodisfatt l-element tal-pussess jew mera detenzjoni, l-analizi li trid taghmel din il-Qorti hija jekk fil-mument tal-att spoljattiv l-atturi kellhomx il-pussess jew mera detenzjoni li trid il-ligi tal-ghalqa in kwistjoni. Jirrizulta lil din il-Qorti li l-attur Guzepp Xiberras kienu ilu effettivament ma jahdem hu personalment l-ghalqa minhabba l-eta' ghalkemm sas-sena 2009 (ara rcevuta a fol. 7) kien ghadu jhallas il-qbiela f'ismu. L-attur Guzepp Xiberras ezercita l-pussess tieghu tal-ghalqa in kwistjoni billi awtorizza lil uliedu fosthom lill-attur Johnny Xiberras jiehdu huma l-kontroll tal-ghalqa in kwistjoni u jahdmuha huma. L-istess Guzepp Xiberras jikkonferma wkoll fix-xhieda tieghu li hu kien jaf li wliedu kienu jahdmu l-bosta raba' f'idejhom anki bl-ghajnuna ta' huh John Xiberras li kien anki juza l-ghodda tal-istess Guzepp Xiberras fosthom il-mutur tal-hart sabiex jahdem l-istess. Ma jirrizultax lil din il-Qorti li s-sitwazzjoni ta' Guzepp Xiberras inbidlet sa dakinhar li Ronnie Zahra qabad u dahal jahrat ir-raba' in kwistjoni b'dan li tqis li sa dakinhar Guzepp Xiberras kellu pussess fuq l-ghalqa in kwistjoni kif deskritt minn din l-istess Qorti f'dan il-paragrafu. Dan il-pussess gie lez billi minn dakinhar il-persuni delegati mill-attur sabiex jahdmu l-ghalqa f'ismu cioe' l-attur l-iehor Johnny Xiberras u ibnu Sammy Xiberras ma baqghux f'posizzjoni li jaghmlu dan konsegwenza tal-agir ta' Ronnie Zahra.

Illi min-naha l-ohra l-attur Johnny Xiberras fil-mument li huwa gie delegat minn missieru sabiex jiehu f'idejh l-ghalqa in kwistjoni jirrizulta lil din il-Qorti li dejjem ha hsieb li jirregistra l-istess ghalqa f'ismu ai fini ta' sussidju u kien ukoll xi kultant jahdem ir-raba' hu stess sakemm ma jkunx ftiehem ma' zijuh John Xiberras li jahdimha hu (kif kienet prassi bejniethom). Tul is-snin kien dejjem l-attur Johnny Xiberras li ha hsieb li jsiru l-inkartamenti kollha neccessarji relatati mal-ghalqa in kwistjoni nkluz ghal dak li huwa registrazzjoni ai fini ta' bexx u wkoll rapporti fuq l-istess ghalqa fejn jirrizulta li kien imur hu personalment mal-persuni nkarigati fuq il-post sabiex jittiehdu 'samples' u tingabar l-informazzjoni minn fuq il-post. Finalment jirrizulta lil din il-Qorti li Johnny Xiberras kien partecipi flimkien ma' huh Sammy Xiberras u zijuh John Xiberras fil-kalkolu u qsim ta' profitti mill-ghelieqi li kienu jinhadmu bejniethom

inkluz din l-ghalqa li finalment, *ex admissis*, ix-xhud John Xiberras jammetti li din ma kinitx tieghu izda ta' huh tant li mar jigri ghand l-attur Guzepp Xiberras fil-mument li gie nfurmat li l-konvenut Ronnie Zahra kien haratha ghax ippretenda li seta' jaghmel hekk ghaliex xtraha. B'dan il-mod din il-Qorti tqis ukoll li l-attur Johnny Xiberras kellu pussess fuq l-ghalqa in kwistjoni tant li wara li din giet mahruta mill-konvenut huwa ma setghax jibqa' jezercita l-atti kif hawn fuq deskritti ghaliex pendenti l-kawza huwa hass li wara l-azzjoni tal-konvenut ma setax imur aktar f'din ir-raba' u ma hadimx aktar ir-raba' in kwistjoni. Il-Qorti ghalhekk tqis li anki l-attur Johnny Xiberras jissodisfa l-kriterju tal-pussess.

Finalment, dwar it-talba sabiex jigi spurgat l-ispoll jirrizulta lil din il-Qorti li dak li ghamel Ronnie Zahra kien li harat l-ghalqa in kwistjoni u li ghamel xi qsami sa fejn dehrlu li tasal ir-raba' in kwistjoni, liema qsami ma kienux hemm qabel dakinhar. Jirrizulta mill-atti (b'mod partikolari x-xhieda ta' Johnny Xiberras) li ma hemm xejn li jwaqqaf li wiehed jaccedi liberament ghal fuq ir-raba' in kwistjoni. Ghalhekk sabiex ikun jista' jigi spurgat l-ispoll jehtieg biss li r-raba' in kwistjoni tigi rilaxxata lill-atturi u jitnehhew il-qsami li saru mill-konvenut stante li l-hart tal-ghalqa wahdu mhux att li b'xi mod jista' jigi spurgat.

Decizjoni

Ghaldaqstant ghar-ragunijiet suesposti, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi din il-kawza billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenut, tilqa' t-talbiet attrici kif isegwi:

(i) Tiddikjara li l-konvenut Ronnie Zahra ikkommetta spoll vjolenti u klandestin ghad-dannu tar-rikorrenti meta fil-gurnata tat-tlieta (3) ta' Lulju 2015 jew fil-jiem precedenti ghal din id-data l-konvenut harat l-ghalqa maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri kwadri (1,124 m.k.) u b'hekk il-konvenut fixkel il-pussess li l-atturi kienu jgawdu fuq l-imsemmija raba';

(ii) Tikkundanna lill-konvenut sabiex fi zmien ghoxrin jum jirrintegra lill-atturi fil-pussess pien tar-raba' maghrufa bhala "Ta' Boroz" fil-limiti ta' Kercem, Ghawdex tal-kejl ta' cirka elf mija u erbgha u ghoxrin metri

kwadri (1,124m.k.) inkluz billi jitnehhew kwalunkwe marki ta' qsim maghmula mill-konvenut;

(iii) Fin-nuqqas illi l-konvenut jirrilaxxa tali pussess lill-atturi entro t-terminu ta' ghoxrin jum stabbilit mill-Qorti, tawtorizza lill-istess atturi sabiex huma jiehdu pussess mill-gdid tal-imsemmija raba' hekk kif jiskadi tali terminu prefiss u jekk hemm bzonn inehhu l-marki tal-qasma maghmula mill-konvenut.

Bl-ispejjez kollha kif mitluba kontra l-konvenut.

(ft.) Dr. Joanne Vella Cuschieri
Magistrat

(ft.) Maureen Xuereb
D/Registratur

Vera kopja

D/Registratur